

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การรับรู้และความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล มหาวิทยาลัยเนชั่น

นายสุริยา พุดดวง

รายงานนี้เป็นรายงานเกี่ยวกับรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรม

สำหรับวิชาชีพคอมพิวเตอร์
ปี พ.ศ. 2563

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์โดยมีจุดประสงค์ เพื่อนำมาเป็นเอกสารในรายวิชาเรียน CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์

ข้าพเจ้าหวังว่ารายงานฉบับนี้จะทำให้ทุกท่านที่ได้เห็นผลงานในรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์ ของข้าพเจ้าที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อทุกท่านไม่มากนัก

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผศ.บุรินทร์ รุจจนพันธุ์ผู้ที่ให้ความรู้ และ แนวทางในการศึกษา และเพื่อนๆ ที่มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ผู้จัดทำหวังว่ารายงานฉบับนี้จะให้ความรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่าน

นายสุริยา พุฒดวง
ผู้จัดทำ

๒

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
คำนำ	I
สารบัญ	II
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	9
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	10
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	14
บรรณานุกรม	15

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว จึงทำให้มีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเสียหายและความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงเป็นเหตุผลอันสมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น

ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งผ่านการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) โดยสาเหตุหลักที่ประเทศไทยต้องกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (General Data Protection Regulation หรือ GDPR) ซึ่งประกาศใช้โดยสหภาพยุโรป (European Union หรือ EU) ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แก่การส่งข้อมูลภายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการในประเทศไทยที่จะต้องติดต่อรับส่งข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (Cross - Border Data Transfer Issues) ก็ต้องมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมเพียงพอด้วย หากประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลก็จะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือในมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อันจะมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศ การค้าระหว่างประเทศ และการทำธุรกิจระหว่างประเทศ รวมไปถึงประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 20 คน จากประชากรทั้งหมด 445 คน
2. กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีการ จีบฉลากที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 445 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 20 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ : ชาย
: หญิง
 - 3.1.2 อายุ : 18 - 20
: 21 - 23
: 24 - 26

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความเข้าใจ

3.2.2 การรับรู้

นิยามศัพท์

การประมวลผลข้อมูล หมายถึงการดำเนินการใด ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนบุคคล หรือชุดของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะได้นำมาดำเนินการโดยอัตโนมัติหรือไม่ก็ตามการดำเนินการ ดังกล่าวได้แก่การเก็บรวบรวมการบันทึกการจัดระเบียบ การวางโครงสร้างการปรับเปลี่ยนหรือ แก้ไข การเผยแพร่ หรือวิธีอื่น ๆ ที่ทำให้สามารถนำไปใช้งานได้การจัดวางหรือการจัดกลุ่มข้อมูล การจำกัดสิทธิการลบ หรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูล หมายถึง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้เก็บรักษาข้อมูล หมายถึงผู้ควบคุมข้อมูล

ผู้ควบคุม หมายถึงผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ประมวลผลข้อมูล หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้งนี้บุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีงานวิจัย

แนวความคิดและหลักการของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบันทึก การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มาตรา 39 กล่าวคือกฎหมายกำหนดให้ผู้ ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จัดทำบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ไว้เพื่อเป็นหลักฐานให้แก่เจ้าของข้อมูลและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตรวจสอบ แต่เพื่อให้เข้าใจถึง ความสำคัญของการจัดทำบันทึกจำเป็นที่ จะต้องศึกษาถึงแนวความคิดของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและลักษณะของผู้ควบคุมซึ่งมีหน้าที่จัดทำบันทึกเสียก่อน ตลอดจนศึกษาถึงแนวความคิดและหลักการของบันทึกเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบบนเกิดจากหน้าที่การจัดทำบันทึกจนต้องมีการยกเว้นหน้าที่ดังกล่าวในบางกรณี

2.1 แนวความคิดและที่มาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2.1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

แนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งแต่ เดิมเป็น แนวคิดที่โน้มเอียงไปในทางจำกัดอำนาจของกษัตริย์หรือผู้มีอำนาจปกครองที่มีมากจนเกินไป โดย บรรดานักปราชญ์ในสมัยกรีกหรือสมัยโรมันถือว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มนุษย์ไม่ได้ทำขึ้น และมีอำนาจอยู่เหนือมนุษย์แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิตามธรรมชาตินี้มีอิทธิพล เป็นอย่างมาก และได้ถูกถ่ายทอดจากนักปราชญ์ไปสู่บรรดานักการเมืองและประชาชนทั่วไป จนทำให้เกิดปฏิกิริยาทางการเมืองเพื่อต่อต้านและจำกัดอำนาจของกษัตริย์หรือผู้มีอำนาจปกครองไม่ว่า จะเป็นการปฏิวัติหรือการประกาศอิสรภาพของดินแดนที่ อยู่ใต้การปกครองของประเทศอื่นกระทั่งต้องจัดทำข้อตกลงระหว่างประชาชนและผู้ใช้อำนาจปกครองในรูปแบบของเอกสารรับรองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนไว้ดังปรากฏในสมัยของพระเจ้าจอห์น (John) แห่งอังกฤษ พระองค์เกิด ขัดแย้งกับพวกพระและขุนนาง เพราะพระองค์ใช้อำนาจเกินขอบเขตไป พวกพระและขุนนางจึง บังคับให้ พระองค์ลงพระปรมาภิไธยในเอกสารฉบับหนึ่ง เมื่อค.ศ. 1215 ซึ่งเรียกว่า “Great Charter” หรือ มหากฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) อันเป็นเอกสารที่ให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพแก่ ราษฎรชาวอังกฤษหรือปรากฏจากเอกสาร The Declaration of Independence ที่บรรดามลรัฐของสหรัฐอเมริกาต้องการเป็นเอกราชไม่ยอมขึ้นอยู่กั บอังกฤษเป็นเหตุให้เกิดสงครามขึ้น จนกระทั่งมี ประกาศเอกสารฉบับนี้ลงวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1776 มีข้อความว่า “เราถือความจริงซึ่งได้ ประโยชน์แก่ตัวเองแล้วว่า มนุษย์เราเกิดมาเสมอเท่าเทียมกัน และต่างก็ได้รับสิทธิบางประการซึ่งไม่ อาจโอนให้แก่กันได้ มาจากพระเจ้ากล่าวคือสิทธิในชีวิต สิทธิในเสรีภาพ และสิทธิในการแสวงหา ความสุขและเพื่อที่จะป้องกันสิทธิเหล่านี้จึงได้จัดตั้งขึ้นซึ่งรัฐบาลได้รับอำนาจอันชอบธรรมด้วย ความยินยอมของประชาชนผู้อยู่ ใต้ปกครองเมื่อเป็นเช่นนี้หากรัฐบาลดำเนินการปกครองไปในทางที่เป็นปรปักษ์ต่อหลักการดังกล่าวเมื่อใด เมื่อนั้นก็เป็นสิทธิของประชาชนที่จะเปลี่ยนแปลงหรือเลิก ล้มรัฐบาลนั้นเสียได้และกลับสถาปนารัฐบาลใหม่ขึ้นตามที่เห็นว่าจะทำให้เขาได้รับความปลอดภัย และยิ่งความผาสุกให้เกิดขึ้นมากที่สุด” ในบางกรณีผู้มีอำนาจปกครองก็มีเจตนาให้การรับรองสิทธิแก่ประชาชนด้วยตนเอง ปรากฏหลักฐานในปี ค.ศ. 1292 (พ.ศ. 1835) จากหลักศิลาจารึกซึ่งพ่อขุนรามคำแหงได้ทรงจารึกขึ้น เพื่อให้เสรีภาพทางการค้า สิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ซึ่งในสมัยของพ่อขุนรามคำแหงนั้นตรงกับสมัย พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 แห่งอังกฤษอันเป็นสมัยปฏิรูปอย่างยิ่งใหญ่สำหรับระบบกฎหมายและรัฐสภา ของอังกฤษ และเป็นสมัยของพระเจ้าฟิลิป เลอเบลแห่งฝรั่งเศส ซึ่งเป็นระยะที่กฎหมายโรมัน และ รัฐสภาเริ่มมีบทบาทแทนที่อิทธิพลของสันตะปาปา " ในศตวรรษที่ 17 แนวความคิดเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งแต่เดิมถือเป็นเรื่อง ภายนอกของแต่ละประเทศได้เปลี่ยนมาเป็นความร่วมมือกันระหว่างประเทศเพื่อหาแนวทางการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ดีขึ้น ประกอบกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ได้นำมาซึ่งความสูญเสีย ชีวิตและทรัพย์สินของประเทศคู่สงครามอย่างมหาศาล จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรสหประชาชาติขึ้นจน มี การผลักดันแนวทางคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขึ้นมาคุ้มครองมนุษยชาติจนกระทั่งเมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1945 ก็ได้

มีการประชุมใหญ่สหประชาชาติลงมติรับรองกฎบัตรสหประชาชาติให้ สมาชิกมีพันธกรณีต่าง ๆ ร่วมกันการรับรองสิทธิมนุษยชนก็เป็นพันธกรณีหนึ่งที่ทำให้เกิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) สหประชาชาติได้ ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จำแนกสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองออกเป็น 2 ประเภท 15 คือ ประเภทที่ หนึ่ง สิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (Civil and Political Rights) เป็นการกล่าวถึงสิทธิตามธรรมชาติที่มีมาแต่เดิม ประกอบด้วย สิทธิในทางอิสรภาพแห่งการ เคลื่อนไหว (The Rights to Freedom of Movement) สิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังหรือ ร่วมกับผู้อื่น (The right to own property alone as well as in association with others) สิทธิที่จะทำ การสมรส (The rights to marry) สิทธิในความเสมอภาคตามกฎหมายและสิทธิที่จะได้รับการ พิจารณาที่เป็นธรรมถ้าถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาใด ๆ (The rights to equality before the law and to fair trial of accused of any crime) สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว (The rights to privacy) สิทธิ ในเสรีภาพแห่งการนับถือศาสนา (The rights to free speech and peaceful assembly) สิทธิที่จะลี้ภัย (The rights to asylum) การกระทำที่ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การเป็นทาส (slavery) การ ทรมาน (torture) และการกักขังตามอำเภอใจ (Arbitrary Detention) เป็นต้น ฯลฯ ประเภทที่ สอง สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Rights) ประกอบด้วย สิทธิในการศึกษา สิทธิที่จะจัดตั้งสหพันธกรรมกร สิทธิในมาตรฐานการครองชีพอัน เพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ของตนและครอบครัว สิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งการจำกัดเวลาทำงานตามสมควรและวันหยุดงานเป็นครั้งคราวโดยได้รับสินจ้างเป็นต้น ฯลฯ

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว สำหรับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว จัดเป็นสิทธิประเภทสิทธิของพลเมืองและสิทธิ ทางการเมือง ซึ่งรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 12 ว่า “บุคคลใด ๆ จะถูกแทรกแซงโดยพลการในชีวิตส่วนบุคคลในครอบครัว ในเคหสถานหรือในการสื่อสาร หรือจะถูก ปล่อยให้ถูกละเมิดในเกียรติยศและชื่อเสียงมิได้ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายต่อการแทรกแซงสิทธิหรือการละเมิดดังกล่าวนั้น” ปฏิญญาสากลข้อนี้ให้ความคุ้มครองสิทธิในความ เป็นอยู่ส่วนตัวไว้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมถึงสิทธิต่าง ๆ หลายประการได้แก่

- (1) ความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนตัว (Information Privacy) เป็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- (2) ความเป็นส่วนตัวในชีวิตร่างกาย (Bodily Privacy) เป็นการให้ความคุ้มครองใน ชีวิตร่างกายของบุคคลในทางกายภาพที่จะไม่ถูกดำเนินการใด ๆ อันละเมิดความเป็นส่วนตัว อาทิ การทดลองพันธุกรรม หรือการทดลองยา เป็นต้น
- (3) ความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Communication Privacy) เป็นการให้ความ คุ้มครองในความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสารทางจดหมาย โทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการติดต่อสื่อสารอื่นใดที่ผู้อื่นจะล่วงรู้มิได้
- (4) ความเป็นส่วนตัวในดินแดนหรืออาณาเขต (Territorial Privacy) เป็นการกำหนดขอบเขตหรือข้อจำกัดที่บุคคลอื่นจะบุกรุกเข้าไปในสถานที่ส่วนตัวมิได้ทั้งนี้รวมทั้งการติดกล้องวิดีโอและการตรวจสอบรหัสประจำตัวบุคคล (ID Checks)

แม้ “ความเป็นส่วนตัว” จะครอบคลุมถึงสิทธิหลายประการแต่ความเป็นส่วนตัวที่ นานาประเทศต่างให้ความสำคัญอย่างมากคือ “ความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคล” ทั้งนี้เพราะจาก รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาและพัฒนาแนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ประชาคมอาเซียน (น .8-9), โดย สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ลิขสิทธิ์ 2558 โดย สถาบัน วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นจ้ าก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABIWEBSITE/DRAWER01/GENERAL/DATA0007/00007559.PDF>

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถประมวลผลได้อย่างรวดเร็วและจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล สามารถเคลื่อนย้ายและเชื่อมโยงกันได้ โดยสะดวกรวดเร็ว ไม่จำกัดเวลาและสถานที่อีกต่อไป ซึ่งเป็นได้ทั้งโอกาสและภัยคุกคาม จึง จำเป็นต้องจัดวางกลไกให้มีความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัวเสรีภาพในการเคลื่อนไหว ของข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูลให้มีความเหมาะสม เพื่อป้องกันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปใช้ในทางมิชอบ หรือนำไปใช้ในทางทุจริตจนทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นได้รับความเสียหายอันเป็นการละเมิดและก้าวล่วงในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น หรือการแทรกแซงต่อ ข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่คำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน อันเป็นการคุกคามความเป็นส่วนตัว ของประชาชน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมได้ในที่สุด ทำให้หลายประเทศเกิด แนวคิดในการให้ความคุ้มครองข้อมูลอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันภัยคุกคามต่อความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีบทบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือมี บทบัญญัติที่คุ้มครองของมูลส่วนบุคคลอยู่ในกฎหมายอื่น หรือมีการกำกับดูแลตนเอง (SelfRegulation) เป็นต้น

ต่อมาในปีค.ศ. 1949 ได้มีการรวมกลุ่มกันของ 47 ประเทศก่อตั้งเป็นสภายุโรป (the Council of Europe) มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมมาตรฐานของกฎหมาย สิทธิมนุษยชน การพัฒนา ประชาธิปไตย หลักนิติธรรมระหว่างมวลสมาชิกในส่วนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้มีการตกลง ทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The European Convention on Human Rights หรือ ECHR) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) ได้ร่างขึ้นในปีค.ศ. 1950 และมีผลบังคับใช้วันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1953 โดยอนุสัญญานี้ยืนยันสิทธิตามหลักของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal protected human rights หรือ UDHR) UDHR และ ECHR เป็นกฎหมายที่พัฒนาขึ้นในยุคที่ไม่มีทั้งคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ต่อมาการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อผู้คนทั้งในด้านคุณภาพชีวิต การพัฒนา คุณภาพสังคมและนวัตกรรม ในขณะเดียวกันก็กระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว สภายุโรปจึง เห็นความจำเป็นจะต้องจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองแก่ข้อมูลของบุคคลโดยประมาณกลางปีค.ศ. 1970 คณะรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป(Committee of Ministers of the Council of Europe) ได้ดำเนินการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจนกระทั่งในปี ค.ศ. 1981 อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยอัตโนมัติ (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) หรือเรียกว่า “Convention 108” เป็นอนุสัญญาที่คุ้มครองบุคคลจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบไม่ว่าการประมวลผลนั้นจะดำเนินการโดยภาคเอกชน ภาครัฐ หรือศาลซึ่งมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายและในขณะเดียวกันยังมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการไหลเวียนข้อมูลส่วนบุคคลข้ามพรมแดนด้วย ต่อมาภายหลังสงครามเย็น ในปี ค.ศ. 1990 ฝรั่งเศสและเยอรมนีเสนอให้มีการจัดตั้งสหภาพการเมืองของยุโรปจนนำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญากรุงมาสทริคต (Treaty of Maastricht หรือ Treaty on the European Union) เพื่อจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union หรือ EU) ขึ้นในปี ค.ศ. 1992 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศและความมั่นคงตลอดจนการใช้เงินสกุลยูโรร่วมกัน ปัจจุบัน EU มีรัฐสมาชิกจำนวน 28 ประเทศ สำหรับแนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปมีพื้นฐานมาจากอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งสภายุโรป โดยมีการออกคำสั่งฉบับที่ 95/46/EC (Directive) ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของข้อมูล (on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data) ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับที่เทียบเท่ากัน

ในขณะที่องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศอีกองค์กรหนึ่งที่ให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิใน

ข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำการปรับปรุงปฏิญญากรุงโซลว่าด้วยอนาคตเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล ค.ศ. 2008 (Seoul Declaration for the Future of the Internet Economy) ให้มีแนวทางการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวครอบคลุมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลโดยการกำกับดูแลของคณะมนตรีแห่ง OECD ได้รับรองให้มีแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและการไหลเวียนข้อมูลส่วนบุคคลข้ามพรมแดน (Guidelines Governing the Protection of Privacy and Transborder Data Flows of Personal Data) เมื่อปีค.ศ. 2013 ซึ่งกำหนดให้รัฐสมาชิกสนับสนุนและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Values) เกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวสิทธิในปัจเจกชน เสรีภาพ และอิสระในการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารและระมัดระวังความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวอันเนื่องมาจากการขยายตัวของนวัตกรรมที่มีการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น ตลอดจนคำนึงถึงการไหลเวียนของข้อมูลส่วนบุคคลที่ขยายตัวผ่านเครือข่ายทั่วโลกเพื่อร่วมกันปรับปรุงและเสริมสร้างกรอบการ คุ้มครองความเป็นส่วนตัวระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งให้มีการประเมินความเสี่ยงเพื่อพัฒนานโยบายและวิธีการป้องกันคุ้มครองความเป็นส่วนตัว การแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัวแม้ว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ในบางกรณีรัฐจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงสิทธิในความเป็นส่วนตัวโดยวัตถุประสงค์หรือเหตุผลที่ให้อำนาจรัฐเข้าแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยชอบด้วยกฎหมาย มีดังต่อไปนี้ (1) เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่น เนื่องจากทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันสิทธิเสรีภาพของบุคคลหนึ่งย่อมมีข้อจำกัดอยู่ที่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น การละเมิดผลประโยชน์ของบุคคลอื่นก็ถือว่าการทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นก็ถือหรือการทำให้เกิดความเสียหายเปรียบแก่บุคคลที่สามก็ถือกรณีดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ดังนั้น สิทธิบุคคลอื่นจึงได้รับการรับรองโดยกฎหมายของรัฐและถือเป็นข้อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

เห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายในการให้ความคุ้มครองแก่ข้อมูลของ บุคคลโดยประมาณกลางปีค.ศ. 1970 คณะรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป (Committee of Ministers of the Council of Europe) ได้ดำเนินการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจนกระทั่งในปี ค.ศ. 1981 อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล ส่วนบุคคลโดยอัตโนมัติ (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data)¹⁹ หรือเรียกว่า “Convention 108” เป็นอนุสัญญาที่คุ้มครองบุคคลจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบไม่ว่าการประมวลผลนั้นจะดำเนินการโดยภาคเอกชน ภาครัฐ หรือศาลซึ่งมีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย และในขณะเดียวกันยังมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการ ไหลเวียนข้อมูลส่วนบุคคลข้ามพรมแดนด้วย

2.1.3 การแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัว

แม้ว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ในบางกรณีรัฐ จำเป็นต้องเข้าแทรกแซงสิทธิในความเป็นส่วนตัวโดยวัตถุประสงค์หรือเหตุผลที่ให้อำนาจรัฐเข้าแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยชอบด้วยกฎหมาย มีดังต่อไปนี้ 26 (1) เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่น เนื่องจากทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิเสรีภาพของบุคคลหนึ่งย่อมมีข้อจำกัดอยู่ที่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น การละเมิดผลประโยชน์ของบุคคลอื่นก็ถือว่าการทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นก็ถือหรือการทำให้เกิด ความเสียหายเปรียบแก่บุคคลที่ สามก็ถือกรณีดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ดังนั้น สิทธิ บุคคลอื่นจึงได้รับการรับรองโดยกฎหมายของรัฐและถือเป็นข้อจำกัดของสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลประการหนึ่ง (2) เพื่อความมั่นคงในการดำรงอยู่ และเพื่อความสามารถในการทำภาระหน้าที่ ของรัฐ เป็นเหตุผลอันชอบธรรมสำหรับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามธรรมชาติของบุคคลได้ (3) เพื่อประโยชน์สาธารณะข้อนี้ นับว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยลักษณะของ “ประโยชน์สาธารณะ” คือการตอบสนองความต้องการของคนส่วน ใหญ่ สำหรับการพิจารณาว่าขอบเขตที่รัฐจะเข้าแทรกแซงสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลจะกระทำได้เพียงใดนั้น มีเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการพิจารณา ได้แก่ หลักการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพเท่าที่ จำเป็น(Necessity)หรือหลักพอสมควรแก่เหตุ หรือหลักความได้สัดส่วน

2.1.4 ที่มาของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ออกเสียงสนับสนุนในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) และได้รับรองสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2534แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่5)พ.ศ.2538มาตรา47ดังนี้

“สิทธิของบุคคลในครอบครัวชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความ หรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอื่น เป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัวเกียรติยศหรือชื่อเสียงและความเป็นอยู่ส่วนตัว จะ กระทำ มิได้เว้น แต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน...”

แนวคิดของความจำเป็นที่ต่อ มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้เริ่มปรากฏให้เห็นจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่28กุมภาพันธ์ พ.ศ.2539ที่ได้เห็นชอบ ต่อนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที 2000) ที่เสนอโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาสังคมและ เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางธุรกิจ อุตสาหกรรม และการค้า ระหว่างประเทศ ในการก้าวเข้าสู่สังคมสารสนเทศซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจใหม่ แห่งศตวรรษที่21โดยหนึ่งในมาตรการที่สำคัญ คือการปฏิรูปกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Law) ซึ่งประกอบด้วย กฎหมาย 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับ ลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทาง คอมพิวเตอร์ กฎหมายเกี่ยวกับ การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับ การคุ้มครองข้อมูล

2.2ความหมายและลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคำ ที่มีความหมายกว้างและหลาย ๆ ประเทศมีการแบ่งข้อมูล บุคคลที่แตกต่างกันออกไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันว่าข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น จึงต้อง ทำ การศึกษาความหมาย และประเภทของข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล

การศึกษานิยามของคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” (personal data) มิใช่เพียงเพื่อให้เกิด ความชัดเจน และทราบถึงขอบเขตของการให้ความคุ้มครองเท่านั้น แต่นิยามของข้อมูลส่วนบุคคลยังสะท้อนถึงแนวความคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว ที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีทั้งองค์ระหว่างประเทศ และกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ได้ให้นิยามไว้ ดังนี้

2.2.1.1 องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(Organization for Economic Co-operation and Development) หรือ (OECD) นิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่าข้อมูลใด ๆ

2.2.1.2 สหภาพยุโรป (European Union: EU) ได้นิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารใด ๆ อัน ระบุหรือสามารถระบุเกี่ยวกับบุคคลได้ (เจ้าของข้อมูล) ไม่ว่า ทางตรงหรือทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ้างอิงถึงการระบุตัว ตน เช่น ชื่อ เลขบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลตำแหน่งที่อยู่ หรือการระบุตัว ตนออนไลน์ หรือการระบุลักษณะเฉพาะของบุคคล อย่างหนึ่งอย่างใดที่ประกอบไปด้วยลักษณะเฉพาะทางกายภาพ สรีรวิทยา พันธุกรรม สภาพจิตใจ สภาพเศรษฐกิจ สภาพวัฒนธรรมหรือสังคม

2.2.1.3 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของประเทศสหราชอาณาจักร หรือ Data Protection Act 1998 ได้ ให้นิยามของคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลธรรมดาที่มีชีวิตอยู่ผู้ซึ่งอาจสามารถถูกบ่งชี้ตัวบุคคลโดยอาศัย (1) ข้อมูลนั้นเอง หรือ (2) ข้อมูลนั้นเองประกอบกับข้อมูลอื่นที่อยู่ในความครอบครองของผู้ควบคุมดูแลข้อมูล ทั้งนี้ รวมถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตัวบุคคลธรรมดา และการแสดงเจตนาของผู้ควบคุม หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวกับบุคคลธรรมดานั้น ด้วย

2.2.2 ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล

การศึกษาประเภทของข้อมูลอาจจำแนกได้หลายวิธีซึ่งการวิจัยฉบับนี้ได้จำแนกข้อมูลออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลที่หน่วยงานหรือองค์กรทั้งหลายไม่ต้องการความยินยอมเพื่อที่จะเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยที่เป็นข้อมูลสำหรับการติดต่อทางธุรกิจ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่ข้อมูลติดต่อทางธุรกิจที่ทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมตัวอย่างเช่น

1.1) เลขทะเบียนบริษัท

1.2) ข้อมูลสำหรับการติดต่อทางธุรกิจที่ไม่ได้ระบุถึงตัวบุคคล เช่น หมายเลขโทรศัพท์ หรือ อีเมลที่ใช้ในการทำงาน, อีเมลของบริษัท เช่น info@company.com เป็นต้น

2.2.3 การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

ก่อนที่จะศึกษาหลัก การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนหลัก การจัด ทำ และเก็บ รักษาบันทึก จำ ต้อง พิจารณาถึงลักษณะของการกระทำใด ๆ ต่อข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจกระทบต่อ สิทธิของเจ้าของข้อมูล ซึ่งลักษณะของการกระทำ ต่อข้อมูล เช่น การเก็บ รวบรวม การบันทึก การ กระทำ ต่อข้อมูลดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าเป็น “การประมวลผล” ซึ่งการประมวลผลมีวิธีการหลาย รูปแบบโดยมีรายละเอียดดังนี้ แนวความคิดของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจศึกษาได้จากบทนิยามของคำว่า “การประมวลผล” (processing) ซึ่งปรากฏในกฎหมายของสหภาพยุโรป และกฎหมายของสภายุโรป โดยเมื่อกล่าวถึงการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึงการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะดำเนินการโดยอัตโนมัติหรือไม่ก็ตาม เช่น การเก็บรวบรวม การบันทึก การจัดระบบ องค์กร การจัด โครงสร้าง การเก็บรักษา การดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลง การแก้ไข พิจารณา ใช้ เปิดเผยโดยการส่ง เผยแพร่ หรือโดยวิธีอื่น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “การรับรู้ และความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น” ซึ่งได้แบ่งวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 20 คน จากประชากรทั้งหมด 445 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีการ จีบฉลากที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 445 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่นผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจาก งานวิจัยของ พงศธร แก้วมณี (2558) ไพศาล ลิ้มสถิตย์ (2555) วิษณุวงศินสิริกุล. (2554) มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี อายุ เป็น แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และ การเตรียมความพร้อมสำหรับพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น

- การรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 9 ข้อ

- การเตรียมความพร้อมและความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็น แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 7 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form และนำลิงค์ ที่ได้มาแจกจ่ายให้นักนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นในทุกชั้นปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และ การเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

4.50 – 5.00 มากที่สุด

3.50 – 4.49 มาก

2.50 – 3.49 ปานกลาง

1.50 – 2.49 น้อย

1.00 – 1.49 น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การรับรู้ และความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ และความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การรับรู้ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3 ความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามเพศ

จากตารางที่ 1 พบว่านิสิต เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 25 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 75

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	5	25
หญิง	15	75

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 20 ปี	3	15
21 - 23 ปี	15	75
24 - 26 ปี	2	10

จากตารางที่ 2 พบว่านิสิต มีอายุ 18 - 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 15 มีอายุ 21 - 23 ปีคิดเป็นร้อยละ 75 มีอายุ 24 - 26 ปีคิดเป็นร้อยละ 10

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 การรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อที่	คำถาม	ระดับการรับรู้					\bar{x}	SD	ระดับ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1	ท่านทราบหรือไม่ว่า การเก็บข้อมูล ใช้ข้อมูลเปิดเผยข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมเสมอ	5	3	5	4	3	3.15	1.42	กลาง
2	ท่านทราบหรือไม่ว่า การขอความยินยอม ต้องทำเป็นหนังสือหรือผ่านระบบออนไลน์ตามแบบที่กำหนดไว้	2	5	6	7	0	3.1	1.02	กลาง
3	ท่านทราบหรือไม่ว่า การเก็บข้อมูล ต้องแจ้งรายละเอียดและแจ้งสิทธิต่อเจ้าของข้อมูล	4	5	6	5	0	3.4	1.09	กลาง
4	ท่านทราบหรือไม่ว่า ต้องเก็บข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น ห้ามเก็บจากแหล่งอื่น เว้นแต่รีบแจ้ง	2	4	11	3	0	3.25	0.85	กลาง
5	ท่านทราบหรือไม่ว่า ธุรกิจใหญ่ ต้องมี "เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล" ของตัวเอง	2	4	11	2	0	3.35	0.87	กลาง
6	ท่านทราบหรือไม่ว่า การเก็บและใช้ข้อมูล ถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	3	4	9	4	0	3.3	0.97	กลาง
7	ท่านทราบหรือไม่ว่า ข้อมูลคนตาย กฎหมายจะไม่คุ้มครอง	2	2	5	7	4	2.55	1.23	กลาง
8	ท่านทราบหรือไม่ว่า กฎหมายจะคุ้มครองข้อมูลของคนในประเทศ ไม่ว่าข้อมูลจะอยู่ที่ใดบนโลก	2	4	5	8	1	2.9	1.11	กลาง
9	ท่านทราบหรือไม่ว่า สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามพ.ร.บ. ฯ ฉบับนี้ จะมีอัตราโทษทั้งทางแพ่งอาญา และปกครอง โดยมีโทษปรับทางปกครองสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท	3	2	12	3	0	3.25	0.91	กลาง
ภาพรวม							3.13	1.05	กลาง

จากตารางที่ 3 พบว่านิสิต มีการรับรู้ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 (SD = 1.05)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติ คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4 ความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติ คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความพร้อม					\bar{x}	SD	ระดับ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1	ท่านมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล ปี 2562 มากน้อยเพียงใด	0	5	10	5	1	3.05	1.14	กลาง
2	ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้มีพ.ร.บ. ๑ ฉบับนี้มากน้อยเพียงใด	0	8	11	8	0	2.65	0.58	กลาง
3	ท่านมีการเตรียมความพร้อมที่จะปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ๑ ฉบับนี้ มากน้อยเพียงใด	0	7	9	7	0	2.85	0.74	กลาง
4	ท่านมีความเชื่อมั่นว่าหลังประกาศใช้ พ.ร.บ. ๑ ฉบับนี้แล้ว จะสามารถป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลของท่านและองค์กร รวมถึงทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลมีความปลอดภัยขึ้นมากน้อยเพียงใด	0	6	12	6	0	2.8	0.61	กลาง
ภาพรวม							2.83	0.76	กลาง

จากตารางที่ 4 พบว่านิสิต มี การเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.83 (SD = 0.76)

ตารางที่ 5 การเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติ คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อที่	คำถาม	ระดับการรับทราบ			
		ทราบ (คน)	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (คน)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
5	ท่านทราบหรือไม่ว่า พ.ร.บ.คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล จะเริ่มใช้ในวันที่ 27 พ.ค. 2564	7	41.2	13	58.8

จากตารางที่ 5 พบว่านิสิต รับทราบในเรื่อง พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล ร้อยละ 41.2 และมีนิสิตที่ไม่ทราบในเรื่อง พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล ร้อยละ 58.8

ตารางที่ 6 การเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติ คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อที่	คำถาม	ระดับความพร้อม			
		พร้อม (คน)	พร้อม (ร้อยละ)	ไม่พร้อม (คน)	ไม่พร้อม (ร้อยละ)
6	ท่านมีความพร้อมที่จะปรับตัวและพัฒนาหากเกิดกรณีที่ในอนาคตจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับและ/หรือนโยบายเกี่ยวกับการคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติมหรือไม่	20	100	0	0

จากตารางที่ 6 พบว่านิสิต มีความพร้อมที่จะปรับตัวในเรื่อง พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล ร้อยละ 100

ตารางที่ 7 การเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติ คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อที่	คำถาม	ระดับความพร้อม			
		ต้องการ (คน)	ต้องการ (ร้อยละ)	ไม่ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (ร้อยละ)
7	ท่านต้องการให้มีการขยายเวลาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคลออกไปอีกหรือไม่	9	52.9	11	47.1

จากตารางที่ 6 พบว่านิสิต ต้องการให้มีการขยายเวลาการบังคับใช้ พระราชบัญญัติคຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล ร้อยละ 52.9 และไม่ต้องการ ร้อยละ 47.1

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีในโลกยุคดิจิทัลที่ รวดเร็วและมีแนวโน้มที่ จะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลสามารถเคลื่อนย้ายและเชื่อมโยงกันได้ อย่างสะดวกรวดเร็ว ที่ไม่จำกัดสถานที่อีกต่อไปเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามทำให้เกิดปัญหาในการ ละเมิดสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเก็บรวบรวม ใช้หรือ เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลเป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูล ผู้ควบคุมจึงมีหน้าที่ในการขอความยินยอมเมื่อทำการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามขั้นตอนในการขอความยินยอมเป็นเพียงหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประการหนึ่ง เท่านั้น โดยทางผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงการรับรู้และการเตรียมพร้อมในเรื่องของ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยใช้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 20 ฉบับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

- 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม** กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น จำนวน 20 คน นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 21 - 23 ปี
- 2. การรับรู้ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล** จากการศึกษาพบว่านิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น มีการรับรู้ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง
- 3. ความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล** จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเนชั่น มีความเข้าใจและมีการเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า นิสิตในมหาวิทยาลัยเนชั่นส่วนใหญ่ มีการรับรู้ในเรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นิสิตในมหาวิทยาลัยเนชั่นส่วนใหญ่ มีความพร้อมที่จะปรับตัว และพัฒนาหากเกิดกรณีที่ในอนาคตจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม และมีเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ต้องการที่จะขยายเวลา ในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ออกไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า นิสิตในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ต้องการที่จะขยายเวลา ในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ออกไป เพื่อการปรับตัว ในข้อบังคับและนโยบาย เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

บรรณานุกรม

ราชกิจจานุเบกษา.(2562).พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพ.ศ.2562.เล่ม136ตอนที่69 กหน้า 52ประกาศใช้27พฤษภาคม2562.

ศิริกุล ภูพันธ์.(2548).ข้อคิดว่าด้วยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล(Master'sthesis).สืบค้นจากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย(ThaiLIS).

สหชน รัตนไพจิตร. (2547). สรุปลผลการศึกษาวิจัย โครงการจัดทำความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและการปฏิบัติตามควาวิจจัยและผลกระทบจากควาวิจจัยของคณะกรรมการวิจจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2557). รายงานผลการดำเนินการ โครงการพัฒนามาตรการในการดำเนินการ การพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เพื่อจัดนำแนวทางขั้นตอนและวิธีการในการเข้าร่วมหรือทำความตกลงตามกรอบว่าด้วย การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ของ APEC. สืบค้น จาก http://www.oic.go.th/web2017/iwebform_viewer.asp?i=21111%2E14129605112112151111211